

การค้นเรือพณิชยในทะเลอาณาเขต

พันตำรวจโท วิโรจน์ สัตถาวร

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2540

ISBN 974 - 638 - 843 - 6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SEARCHING OF COMMERCIAL VESSEL IN THE TERRITORIAL WATERS

Police Lieutenant Colonel Wirote Satawon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

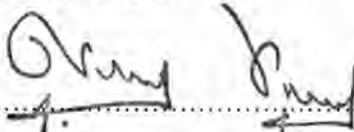
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974 - 638 - 843 - 6

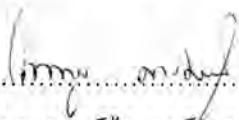
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การค้นคว้าพลาสมายในทะเลอาณาเขต
โดย พันตำรวจโท วิโรจน์ สัตถาวร
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร. จุฬิา สุขมานพ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร. จุฬิา สุขมานพ)

.....กรรมการ
(ถนอม เจริญลาภ)

.....กรรมการ
(นายประพันธ์ นัยโกวิท)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิโรจน์ สัตถาวร, พ.ศ.ท. : การค้นเรือพาณิชย์ในทะเลอาณาเขต (SEARCHING OF COMMERCIAL VESSEL IN THE TERRITORIAL WATERS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ไพฑูริย์ คงสมบูรณ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ดร.จุฬา สุขมานพ : 97 หน้า. ISBN 974-638-843-6

การค้นเรือพาณิชย์ในทะเลอาณาเขต เป็นมาตรการบังคับใช้กฎหมายในการดำเนินคดีอาญาของรัฐโดยเจ้าพนักงานของรัฐ ปฏิบัติการค้นหาความจริง ในกรณีความผิดอาญาเกิดขึ้นในเรือพาณิชย์ที่เกิดขึ้นในทะเลอาณาเขต ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แห่งการแสวงหาพยานหลักฐานประกอบคดี การพิสูจน์ความผิด และการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ แม้ว่ารัฐมีอำนาจอธิปไตยเหนือทะเลอาณาเขต แต่การดำเนินการค้นเรือพาณิชย์ในทะเลอาณาเขต ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศด้วย เนื่องจากการค้นเป็นการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่เป็นเจ้าของเรือ หรือผู้ควบคุมเรือ

วิทยานิพนธ์นี้ มุ่งที่จะชี้ให้เห็นปัญหาจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่น เรื่องขอบเขตอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ทำการค้น ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตลอดจนเน้นถึงความสำคัญ และความจำเป็น ในการปรับปรุงแก้ไข โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว อันเป็นการธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งสิทธิเสรีภาพของผู้เป็นเจ้าของเรือ และในขณะเดียวกัน เพื่อให้รัฐมีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในรัฐ โดยรวมด้วย

ภาควิชานิติศาสตร์
สาขาวิชานิติศาสตร์
ปีการศึกษา2540

ลายมือชื่อนิสิต พ.ศ.ท. วิโรจน์ สัตถาวร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C770997 : MAJOR LAW

KEY WORD: SEARCHING / COMMERCIAL VESSEL / TERRITORIAL WATERS

WIROTE SATAWON, POL.LT.COL : SEARCHING OF COMMERCIAL VESSEL IN THE
TERRITORIAL WATERS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. PAITON
KONGSOMBOON, THESIS CO-ADVISOR : CHULA SUKMANOP, Ph.D. 97 pp.
ISBN 974-638-843-6

Searching of commercial vessel in the territorial waters is a measure of laws enforcement for the criminal procedure. This measure is provided by the state that gives authorities to the government officials to investigate and search whether crime has been committed on commercial vessels plying in the territorial waters. The objective of this measure is thus, to find out certain evidence for proving the commission of offence. Although Thailand has its sovereignty over the territorial waters, the conduct for searching of commercial vessel is subject to international legal norm. This is because the search can have some effects on the right and freedom of the vessel's owner, or the controller.

This thesis is aimed to indicate the problems derived from the loophole of the Criminal Procedure Code provisions, especially, the scope of the government officials' authorities to search a vessel. It also stresses the importance and necessity of improvement or amendment of law recommendations are to solve such problems, particularly to balance the necessity to maintain the existing right and freedom of the vessel owners with the need to preserve the sovereignty in the law enforcement of the public order within the territory.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา.....2540

ลายมือชื่อนิสิต ช. ๗. ๗. วิวัฒน์, พิณ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา พณิศา พิณ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม [Signature]

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าวิจัยทำวิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร. จุฬาสุขมานพ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ทศนคติ การเขียน ตลอดจนให้กำลังใจ เพื่อให้วิทยานิพนธ์สำเร็จเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ โดย อาจารย์ พลเรือเอก ถนอม เจริญลาภ, อาจารย์ประพันธ์ นัยโกวิท ให้ข้อคิดและแนวทาง สนับสนุน โครงร่างวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้มาแต่แรกเริ่ม และในการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนชะชีวะกุล ประธานคณะกรรมการสอบ ให้ความกรุณาแนะนำในเรื่องความรู้โดยตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณบรรดาคุณอาจารย์ มา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณภัทรพร จักรางกูร ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำกระทรวงยุติธรรม ที่ช่วยเหลือแนะนำข้อมูลเอกสารทางวิชาการต่างประเทศแก่ผู้เขียน จนสำเร็จการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีคุณค่าและประโยชน์ในทางการศึกษาวิชานิติศาสตร์อยู่บ้าง ผู้เขียนขออุทิศความดีนี้เป็นกตเวทิตาคุณแก่ผู้มีพระคุณ และบรรดาผู้อุปการะคุณทุกท่าน ที่มอบความรัก ความห่วงใย สนับสนุน ผู้เขียนให้เขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
	กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1	บททั่วไป.....	1
	ความเป็นมาของปัญหา.....	1
	1. การประกาศเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรไทย.....	1
	2. การดำเนินการค้นเรือพาณิชย์ที่กระทำความผิดอาญาในทะเล อาณาเขตโดยพนักงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เป็นมาตรการ บังคับใช้กฎหมาย.....	4
	3. ประเทศไทยมิได้แบ่งเขตพื้นที่ทางทะเลประชิดชายฝั่งและพื้นที่ ที่ประชิดกับเส้นฐานตรงและเส้นฐานที่ประกาศเป็นอ่าวไทย ตอนในให้เป็นเขตพื้นที่ทางทะเลให้ครบถ้วน.....	5
	ความสำคัญของปัญหา.....	9
	1. การค้นเรือพาณิชย์ในทะเลอาณาเขตเป็นการแสวงหาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐาน.....	9
	2. การเดินเรือพาณิชย์ในสมัยปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงจาก สัญญาณดาวเทียม.....	10
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
	สมมติฐาน.....	11
	ระเบียบวิธีวิจัย.....	11
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	11
บทที่ 2	ทะเลอาณาเขต.....	12
	การประชุมเพื่อประมวลกฎหมายระหว่างประเทศที่กรุงเฮก.....	12
	ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง.....	13

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
1. การประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ 1 ของสหประชาชาติ (The United Nations Conference on the Law of the Sea).....	14
1.1 ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับเนื่องการประชุมเรื่องกฎหมาย ทะเลในส่วนที่เกี่ยวกับความกว้างของทะเลอาณาเขต.....	15
2. การประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ 2 ของสหประชาชาติ.....	16
3. การประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 ของสหประชาชาติ.....	16
3.1 การประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 ของสหประชาชาติ สมัยที่ 2 ค.ศ. 1974.....	17
3.2 สมัยที่ 3 ที่นครเจนีวา ค.ศ. 1975.....	17
3.3 สมัยที่ 4 ค.ศ. 1976.....	18
การกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตจากเส้นฐาน (base line).....	19
ประเทศไทยประกาศความกว้างของทะเลอาณาเขตยื่นยันอำนาจอธิปไตย..	20
การผ่านโดยสุจริต (innocent passage).....	22
1. ที่มาของหลักการผ่านโดยสุจริต.....	25
2. การใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริตในยุคสมัยใหม่.....	26
3. การผ่านโดยสุจริตในระบบกฎหมายประเทศอังกฤษ.....	26
4. ผลสรุปหลักการผ่านโดยสุจริตในทะเลอาณาเขต.....	28
5. ข้อพิจารณาหลักการผ่านโดยสุจริต (innocent passage) และการ ผ่านช่องแคบ (transit passage).....	30
6. การเดินเรือพาณิชย์ในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง.....	33
วิธีออกเรือและวิธีหาที่เรือ.....	33
ร่างกฎหมายการจัดตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลง ส่วนราชการระดับกรม ซึ่งอาจมีผลต่อการประกาศเขตจังหวัดทางทะเล.....	38
บทที่ 3 เรือพาณิชย์.....	41
ปัจจัยข้อพิจารณาความหมายของเรือพาณิชย์.....	41
เอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของเรือพาณิชย์ (l'identite du navire).....	43
ความหมายของเรือพาณิชย์ตามความหมายของกฎหมายต่างประเทศ.....	45

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

	1. ความหมายคำว่า “ship” และ “vessel” ในกฎหมาย “Customs and excise act 1979” ของประเทศอังกฤษ.....	46
	2. Black’s law Dictionary ให้ความหมาย “vessel”.....	47
	ความหมายของเรือพาณิชย์ตามกฎหมายไทย.....	48
	1. ความหมายตามพจนานุกรมศัพท์กฎหมายไทย.....	48
	2. ความหมายคำว่าเรือในกฎหมายไทย.....	49
	เรือพาณิชย์มีสถานะเป็นที่รโหฐาน.....	52
	1. ความหมายคำนิยามคำว่าเรือ.....	52
	2. สิทธิผู้ควบคุมเรือ.....	54
	วัตถุประสงค์การค้นเรือพาณิชย์.....	57
	1. เพื่อปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมายอาญาทางทะเล.....	57
	อาณัติสัญญาสำหรับให้หยุดเรือ.....	58
	อาณัติสัญญาสำหรับให้นำเรือไปยังที่ใดที่หนึ่ง.....	58
	2. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้น.....	59
บทที่ 4	การค้นเรือพาณิชย์.....	60
	ความหมายของการค้นเรือพาณิชย์.....	60
	1. ความหมายของการค้นเรือพาณิชย์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น.....	60
	2. ความหมายของการค้นเรือพาณิชย์ตามกฎหมายของประเทศอังกฤษ.....	61
	3. ความหมายของการค้นเรือพาณิชย์ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	64
	การค้นและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน.....	66
	1. การค้นได้รับการคุ้มครองตามปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน.....	66
	2. การค้นเคหสถานได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540	67
	3. การค้นในที่รโหฐานในคดีอาญา ได้รับการคุ้มครองโดยศาล.....	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ขอบเขตพื้นที่อำนาจของเจ้าพนักงานผู้ทำการค้นเรือพาณิชย์.....	72
พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ทำการค้นเรือพาณิชย์โดย ไม่มีหมายค้นไม่สามารถกระทำได้.....	73
อำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับอำนาจค้น.....	78
1. รายงานการประชุมพิจารณาร่างกฎหมายการปฏิบัติงานศุลกากร ในเขตต่อเนื่อง.....	78
2. คำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับอำนาจการสอบสวนในทะเล อาณาเขต.....	79
3. ปัญหาเรื่องพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ.....	80
การค้นโดยมิชอบในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	82
การค้นโดยมิชอบในกฎหมายไทย.....	84
1. หลักการไม่ยอมรับฟัง (exclusionary rule) พยานวัตถุหรือพยาน เอกสาร.....	84
2. ระบบกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยเป็นระบบผสม....	84
ปัญหาการค้นยานพาหนะ.....	86
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	88
บทสรุป.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	89
ประเทศไทยมีอำนาจประกาศพื้นที่จังหวัดทางการปกครอง ในทะเลอาณาเขตให้ครบถ้วนได้.....	89
1. อำนาจควบคุม (control).....	89
2. รัฐชายฝั่งสามารถใช้เขตอำนาจวางข้อบังคับหรือบัญญัติกฎหมาย (prescriptive or legislative jurisdiction).....	90
รายการอ้างอิง.....	93
ภาคผนวก.....	97
ประวัติผู้เขียน.....	103